

Λυσίου, Κατὰ Νικομάχου, 31-33

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Νικόμαχος, στον οποίο αναφέρεται το κείμενο από τον λόγο του Λυσία, είχε αναλάβει την αναγραφή των νόμων στις δημόσιες στήλες, ήταν δηλαδή ένας από τους δημόσιους γραμματείς. Ο Λυσίας επιχειρεί να πείσει τους δικαστές ότι πρέπει να καταδικαστεί ο Νικόμαχος, ο οποίος κατηγορείται για απάτη κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του. Ο ρήτορας, με τα επιχειρήματά του στο συγκεκριμένο κείμενο, επικεντρώνει την προσοχή των δικαστών στο ποιόν των συνηγόρων και των πολιτικών φίλων του Νικόμαχου που θα προσπαθήσουν να τον υπερασπιστούν και προτρέπει το δικαστήριο να μην εξαπατηθεί και τον αθωώσει, αλλά, τηρώντας τις νόμιμες διαδικασίες, να τιμωρήσει στο πρόσωπο του Νικόμαχου όλους αυτούς που παραβιάζουν τους νόμους.

Λυσίου, Κατὰ Νικομάχου, 31-33

Παρεσκευασμένοι [γὰρ] τινές εἰσι καὶ τῶν φίλων καὶ τῶν τὰ τῆς πόλεως πραττόντων δεῖσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ· ὧν ἐγὼ ἡγοῦμαι ἐνίοις προσήκειν ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῖς πεπραγμένων ἀπολογεῖσθαι πολὺ μᾶλλον ἢ τοὺς ἀδικοῦντας σῶζειν προαιρεῖσθαι. Δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, ὧ ἄνδρες δικασταί, εἰ τούτου μὲν ἐνὸς ὄντος καὶ οὐδὲν ὑπὸ τῆς πόλεως ἡδίκημένου οὐκ ἐπεχείρησαν δεῖσθαι ὥς χρὴ παύσασθαι εἰς ὑμᾶς ἐξαμαρτάνοντα, ὑμᾶς δὲ τοσούτους ὄντας καὶ ἡδικημένους ὑπὸ τούτου πείθειν ζητήσουσιν ὥς οὐ χρὴ δίκην παρ' αὐτοῦ λαμβάνειν. Χρὴ τοίνυν, ὥσπερ καὶ τούτους ὁρᾶτε προθύμως σῶζοντας τοὺς φίλους, οὕτως καὶ ὑμᾶς τοὺς ἐχθροὺς τιμωρεῖσθαι, εἴ εἰδότας ὅτι τούτοις πρώτοις ἄνδρες ἀμείνους δόξετε εἶναι, ἐὰν παρὰ τῶν ἀδικούντων δίκην λαμβάνητε.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

«Παρεσκευασμένοι τινές εἰσι καὶ τῶν φίλων καὶ τῶν τὰ τῆς πόλεως πραττόντων δεῖσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ»:

πράττω τὰ τῆς πόλεως = πολιτεύομαι, ασχολούμαι με τα κοινά

δέομαί τινος ὑπὲρ τινος = παρακαλῶ κάποιον για χάρη άλλου,

Το ρήμα «δέομαι» όταν χρησιμοποιείται σε δικανικούς λόγους έχει την εξής έννοια: «ικετεύω τους δικαστές για να υπερασπιστώ έναν κατηγορούμενο».

«ὧν ἐγὼ ἡγοῦμαι ἐνίοις προσήκειν:

ἐνιοι, -αι, -οι = μερικοί, κάποιοι

«ἢ τοὺς ἀδικοῦντας σῶζειν προαιρεῖσθαι»

προαιροῦμαι + απαρέμφατο = προτιμῶ να, σκοπεύω να, επιδιώκω να

«εἰ τούτου μὲν ἐνὸς ὄντος καὶ οὐδὲν ὑπὸ τῆς πόλεως ἡδίκημένου οὐκ ἐπεχείρησαν δεῖσθαι (ενν. τοῦτο), ὥς χρὴ παύσασθαι»:

δέομαί τινός τι = παρακαλῶ κάποιον για κάτι

«χρὴ τοίνυν οὕτως καὶ ὑμᾶς τοὺς ἐχθροὺς **τιμωρεῖσθαι**, εὖ εἰδότας»:

τιμωροῦμαι τινά = τιμωρῶ, εκδικούμαι κάποιον

τιμωροῦμαι τινά τινος = τιμωρῶ κάποιον εκδικούμενος για κάποιο παράπτωμα.

τιμωρῶ ἢ τιμωροῦμαι τινι = βοηθῶ, υπερασπίζω κάποιον.

«ὥς οὐ χρὴ **δίκην παρ' αὐτοῦ λαμβάνειν**» «ἐὰν **παρὰ τῶν ἀδικούντων δίκην λαμβάνητε**»:

δίκην λαμβάνω παρὰ τινος = τιμωρῶ κάποιον, παίρνω εκδίκηση από κάποιον

δίκην δίδωμι τινι/ ὑπό τινος = τιμωρούμαι από κάποιον

δίκην δίδωμι = δικάζομαι

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των προτάσεων του κειμένου:
 - ὥς χρὴ παύσασθαι εἰς ὑμᾶς ἐξαμαρτάνοντα
 - ὅτι τούτοις πρῶτοις ἄνδρες ἀμείνους δόξετε εἶναι, ἐὰν παρὰ τῶν ἀδικούντων δίκην λαμβάνητε
2. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι παρακάτω τύποι του κειμένου:
 - ἀπολογεῖσθαι
 - μοι (δοκεῖ)
 - ἐνὸς
 - σῶζοντας
3. Να τεθούν οι παρακάτω τύποι στον άλλο αριθμό:
 - πόλεως
 - πραττόντων
 - ἐγὼ
 - τοὺς ἀδικοῦντας
 - ἄνδρες
 - ἐξαμαρτάνοντα